

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KATOWICACH**

WSI.512.17.2021.TK.1

Katowice 06 grudnia 2021, r.

Postanowienie

Na podstawie art. 24 ust. 7 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 2187) [dalej zwaną: ustawą szkodową]

odmawiam

wszczęcia postępowania w sprawie wydania decyzji nakładającej na podmiot korzystający ze środowiska obowiązek przeprowadzenia działań zapobiegawczych lub naprawczych, w związku z informacją o możliwości wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku w chronionych siedliskach przyrodniczych oraz szkody w środowisku w chronionych siedliskach przyrodniczych w wyniku rozpoczęcia prac budowlanych w ramach przedsięwzięcia pod nazwą „Suchy zbiornik retencyjny na potoku Wójtowianka (Doa) w Gliwicach”.

Uzasadnienie

17 listopada 2021 r. na adres elektronicznej skrzynki podawczej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach na platformie ePUAP wpłynęło zawiadomienie osoby fizycznej o możliwości wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku w chronionych siedliskach przyrodniczych oraz szkody w środowisku w chronionych siedliskach przyrodniczych w wyniku rozpoczęcia prac budowlanych w ramach przedsięwzięcia pod nazwą „Suchy zbiornik retencyjny na potoku Wójtowianka (Doa) w Gliwicach”. Do zawiadomienia dołączono ekspertyzę entomologiczną dotyczącą przedmiotowego obszaru oraz korespondencję pomiędzy Stowarzyszeniem „Zdrowe Miasto” z siedzibą w Gliwicach, a inwestorem realizującym wyżej wymienione przedsięwzięcie.

Zgłoszenie zostało uzupełnione pismem z 23 listopada 2021 r., również przesłanym na adres elektronicznej skrzynki podawczej tegoż organu na platformie ePUAP. Do pisma tego dołączono, wykonane na zlecenie Stowarzyszenia „Zdrowe Miasto”, ekspertyzy: ornitologiczną, herpetologiczną, chiropterologiczną, przyrodniczą oraz hydrologiczną. Ponadto załączono kopie pism Pani Wandy Nowickiej, Posłanki na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, skierowane do Komendanta Miejskiego Policji w Gliwicach oraz Prezydenta Miasta Gliwice.

Osoba zgłaszająca, powołując się na art. 24 ust. 1 ustawy szkodowej, poinformowała o bezpośrednim zagrożeniu szkodą w środowisku oraz o szkodzie w środowisku, w związku z rozpoczęciem 15 listopada 2021 r. prac budowlanych w ramach przedsięwzięcia pod

nazwą „Suchy zbiornik retencyjny na potoku Wójtowianka (Doa) w Gliwicach”. Według Zgłaszającej wyżej wymienione ekspertyzy, wykonane na zlecenie Stowarzyszenia „Zdrowe Miasto” wykazały, iż na przedmiotowym terenie występują m. in. chronione gatunki nietoperzy, owadów i ptaków, które nie zostały zinwentaryzowane przez inwestora. Dla gatunków tych nie wystąpiono o wydanie decyzji derogacyjnych, zezwalających na niszczenie siedlisk lub ostoi. W opinii Zgłaszającej, ww. prace budowlane będą związane z niszczeniem siedlisk wymienionych chronionych gatunków zwierząt, co stanowi bezpośrednie zagrożenie szkodą w środowisku.

Zgłaszająca poinformowała również o dokonanej szkodzie w środowisku w siedliskach wyżej wymienionych zwierząt w wyniku realizacji prac przygotowawczych, tzn. budowy dróg technicznych oraz ogrodzenia wokół terenu inwestycji. W jej ocenie, w trakcie realizacji tych prac doszło do częściowej dewastacji terenu (w tym siedlisk ptaków, nietoperzy i owadów), w szczególności poprzez: uszkodzenia krzewów, wykopy naruszające systemy korzeniowe drzew, rozjeżdżanie terenu i składowanie ciężkich materiałów bezpośrednio w pobliżu drzew.

Po przeanalizowaniu przedłożonego zgłoszenia, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach (dalej zwanym RDOŚ) rozważył, co następuje.

Organ ochrony środowiska zobowiązany jest przyjąć od każdego zgłoszenie o wystąpieniu bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku (art. 24 ust. 1 ustawy szkodowej). Następnie, na podstawie art. 24 ust. 5 i 7 ustawy szkodowej, organ może odmówić wszczęcia postępowania w sprawie wydania decyzji nakładającej na podmiot korzystający ze środowiska obowiązek przeprowadzenia działań zapobiegawczych lub naprawczych (ust. 7), albo uznając za zasadne zgłoszenie o wystąpieniu bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku - postanowić o wszczęciu tegoż postępowania (ust. 5).

Art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy szkodowej stanowi, że jej przepisy stosuje się do bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub do szkody w środowisku spowodowanych przez działalność podmiotu korzystającego ze środowiska stwarzającą ryzyko szkody w środowisku, oraz spowodowanych przez inną działalność tego podmiotu, jeżeli dotyczą gatunków chronionych lub chronionych siedlisk przyrodniczych oraz wystąpiły z winy tego podmiotu.

Zgodnie z art. 4 pkt 2 lit. c ustawy szkodowej, przepisów tej ustawy nie stosuje się jeżeli bezpośrednie zagrożenie szkodą w środowisku lub szkoda w środowisku zostały spowodowane przez działalność, której jedynym celem jest ochrona przed klęską żywiołową. Z dokumentów będących w posiadaniu RDOŚ wynika, iż przedmiotowe przedsięwzięcie jest realizowane na podstawie decyzji Wojewody Śląskiego numer 3/2017 o pozwoleniu na realizację inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych z 17 października 2017 r., znak IFXIII.7820.55.2017. Pozwolenie to zostało wydane na podstawie ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych. Zważywszy na powyższe, przepisy ustawy szkodowej nie mogą być zastosowane w niniejszym przypadku.

Warto również podkreślić, iż zgodnie z art. 6 pkt 11 ustawy szkodowej o szkodzie w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych mówimy wówczas, gdy ma ona znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tych gatunków lub siedlisk przyrodniczych. Szkada w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych nie obejmuje uprzednio zidentyfikowanego negatywnego wpływu, wynikającego z działania podmiotu korzystającego ze środowiska

zgodnie m. in. z decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.).

Wojciech Radecki w komentarzu do ustawy szkodowej (Wydawnictwo Difin, Warszawa 2007 r.) zwraca uwagę, że jeżeli podmiot korzystający ze środowiska realizuje przedsięwzięcie, na które otrzymał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, to nawet jeśli następstwem realizacji przedsięwzięcia była „negatywna, mierzalna zmiana stanu lub funkcji elementów przyrodniczych”, nie ponosi za nią odpowiedzialności.

Dla przedsięwzięcia pn. „Suchy zbiornik retencyjny na potoku Wójtowianka (Doa) w Gliwicach”, po przeanalizowaniu jego wpływu na środowisko przyrodnicze na etapie realizacji i eksploatacji inwestycji, RDOŚ wydał w trybie art. 71 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko decyzję z 21 czerwca 2016 r., znak WOOS.4233.11.2015.AM.20, stwierdzającą brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W treści ww. decyzji uwzględniono możliwe oddziaływania przedsięwzięcia na chronione siedliska przyrodnicze i chronione gatunki zwierząt oraz wskazano działania, jakie będą podjęte w celu zminimalizowania tego oddziaływania, takie jak: zabezpieczenie przed uszkodzeniami drzew znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie prac budowlanych; zabezpieczenie placu budowy przed możliwością wejścia zwierząt na teren prowadzenia prac; nadzór nad prowadzeniem prac ziemnych (wykopy, składowanie mas ziemnych) w celu zabezpieczenia przed powstawaniem pułapek dla zwierząt oraz ich ewentualne uwalnianie. Powyższe stanowi podstawę do wyłączenia z zastosowania ustawy szkodowej, zgodnie z przytoczoną wcześniej definicją szkody w środowisku (art. 6 pkt 11 ustawy szkodowej).

Z dokumentów będących w posiadaniu RDOŚ wynika, iż Stowarzyszenie Polski Klub Ekologiczny w Krakowie Koło Miejskie w Gliwicach, wnioskiem z dnia 27 października 2020 r. zwróciło się do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (dalej GDOŚ) o stwierdzenie nieważności postanowienia RDOŚ z dnia 24 lutego 2016 r., znak WOOS.4233.11.2015.AM.12, stwierdzającego brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego przedsięwzięcia, wydanego w ramach postępowania w sprawie wyżej wymienionej decyzji. GDOŚ postanowieniem z 31 marca 2021 r., znak DOOS-WDSZOO.420.34.2020.aka.22, odmówił wszczęcia postępowania w tej sprawie. Przedmiotowa decyzja jest więc prawomocna.

Warto również zauważyć, iż postępowanie prowadzone na podstawie art. 24 ustawy szkodowej nie ma za zadanie oceniania zgodności postępowania podmiotów korzystających ze środowiska z przepisami prawa ani przestrzegania zakresów decyzji określających ich prawa i obowiązki, ale ocenę czy doszło do szkody w środowisku w rozumieniu ustawy szkodowej lub czy zachodzą przesłanki do uznania, że istnieje bezpośrednie zagrożenie zaistnienia szkody w środowisku. Czym innym jest bowiem ocena, czy w postępowaniu występują przesłanki do zastosowania wyłączenia sprawy z postępowania w trybie ustawy szkodowej, tj. zbadanie czy podmiot otrzymał decyzje do tego uprawniające, a czym innym kontrola przestrzegania przez podmiot obowiązków wynikających z przepisów prawa lub z decyzji administracyjnych.

Ustawa szkodowa nie przewiduje możliwości wstrzymania realizacji inwestycji, ani zakazu prowadzenia określonej działalności, co do której istniałoby wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia szkody w środowisku, co wynika z definicji działań naprawczych (art. 6 pkt 3)

i zapobiegawczych (art. 6 pkt 4), które organ może wskazać w decyzji wydanej w trybie art. 15 ustawy szkodowej.

Z przytoczonej wcześniej definicji szkody w środowisku wynika, że celem ustawy szkodowej nie jest ochrona poszczególnych osobników danego gatunku, nawet jeśli gatunek ten podlega ochronie ścisłej. W ocenie tutejszego organu stwierdzenie złamania zakazów obowiązujących w stosunku do chronionych gatunków zwierząt, nie jest równoznaczne z wystąpieniem bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku w rozumieniu przepisów ustawy szkodowej. Działanie takie stanowić może natomiast wykroczenie, o którym każdorazowo należy poinformować właściwe organy ścigania. Jak wynika z dokumentacji dołączonej do zgłoszenia Pani Wandy Nowickiej Posłanki na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, pismem z 19 listopada 2021 r., zawiadomiła Komendanta Miejskiego Policji w Gliwicach o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i wykroczenia, polegających na naruszaniu zakazów wynikających z ochrony gatunkowej w wyniku rozpoczęcia przedmiotowych prac budowlanych. Ponadto wystąpiła o powstrzymanie realizacji inwestycji przez funkcjonariuszy Policji do czasu wyjaśnienia sprawy.

Reasumując należy stwierdzić, że w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw prawnych i faktycznych do merytorycznego rozpatrzenia przedmiotowej sprawy, a zatem zaistniały przesłanki do odmowy wszczęcia postępowania w sprawie wydania decyzji nakładającej na podmiot korzystający ze środowiska obowiązek przeprowadzenia działań zapobiegawczych lub naprawczych.

Powyższe potwierdza wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 21 listopada 2014 r. sygn. akt II OSK 1074/13 cyt. „Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, organ ochrony środowiska jest obowiązany przyjąć od każdego zgłoszenie o wystąpieniu bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku. Leżący po stronie organu ochrony środowiska obowiązek przyjęcia zgłoszenia nie oznacza, że złożenie odpowiadającego wymogom formalnym, określonym w ust. 3 art. 24, zgłoszenia skutkuje wszczęciem postępowania. Stosownie bowiem do art. 24 ust. 5 omawianej ustawy, organ ochrony środowiska, uznając za uzasadnione zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, postanawia o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji, o której mowa w art. 15 ust. 1, albo w przypadkach, o których mowa w art. 16, podejmuje działania zapobiegawcze lub naprawcze. Jak wynika z ust. 7 art. 24 organ, w drodze postanowienia, może odmówić wszczęcia postępowania. Posłużenie się przez ustawodawcę w art. 24 ust. 5 ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie określeniem "uznając za uzasadnione zgłoszenie", wskazuje, że organ ochrony środowiska jest uprawniony do dokonania wstępnej oceny, czy w sprawie istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub wystąpienia takiej szkody (por. wyrok NSA z 14 czerwca 2013 r., II OSK 417/12, CBOSA). Stwierdziwszy, że prawdopodobieństwo takie istnieje organ powinien wszcząć postępowanie w sprawie wydania decyzji w przedmiocie nałożenia obowiązku przeprowadzenia działań zapobiegawczych lub naprawczych albo podjąć działania zapobiegawcze lub naprawcze, jeżeli wystąpił jeden z przypadków, o których mowa w art. 16. Odmowa wszczęcia postępowania, o której mowa w ust. 7 art. 24, może mieć miejsce wówczas, kiedy zgłoszenie będzie niezasadne, w tym znaczeniu, że w toku wstępnej oceny sprawy nie stwierdzono, aby zaistniało prawdopodobieństwo wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku.”

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

Na niniejsze postanowienie służy stronie zażalenie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w terminie 7 dni od dnia doręczenia (art. 129 § 1, art. 141 oraz art. 144 ustawy Kpa).

W myśl art. 127a oraz art. 144 ustawy Kpa możliwe jest zrzeczenie się prawa do wniesienia zażalenia. Z dniem doręczenia Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Katowicach oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia zażalenia przez ostatnią ze stron postępowania, postanowienie staje się ostateczne i prawomocne, co oznacza brak możliwości wniesienia odwołania do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Zgodnie z art. 57 § 5 pkt 2 ustawy Kpa termin uważa się za zachowany m. in. jeżeli przed jego upływem pismo zostało nadane w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe albo placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej albo państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym. Nadanie pisma w placówce innego operatora będzie skuteczne, o ile zostanie ono doręczone przed upływem terminu na jego złożenie.

p.o. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach

Regionalnego Konserwatora Przyrody
Przemysław Skrzypiec
/podpisano elektronicznie/

Otrzymują:

1. Osoba fizyczna wg rozdzielnika znajdującego się w aktach sprawy.
2. Prezydent Miasta Gliwice - ePUAP.

Do wiadomości:

1. WOOŚ
2. WPN

Kopia:

WSI - aa.